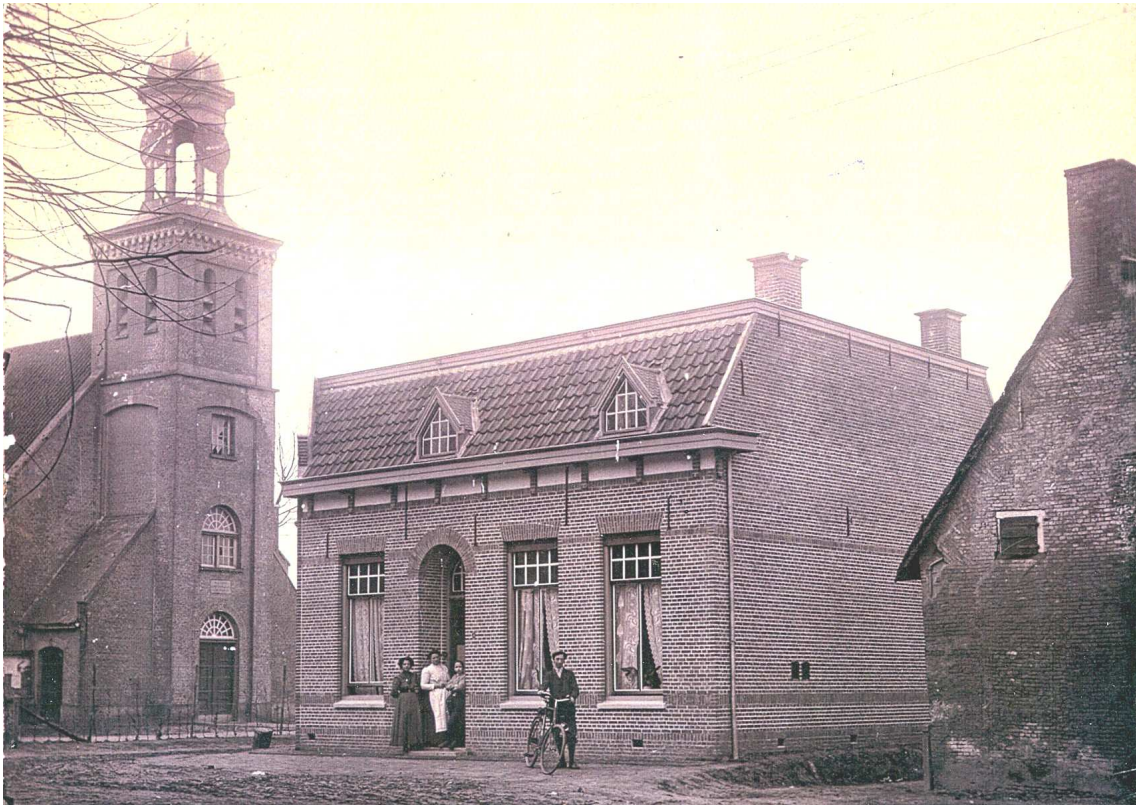

SCHOOLHUIS EN WATERSTAATSKERK

Meester Bergmans had gevoel voor fotografie en daar hebben we deze fraaie foto aan te danken. In het midden ziet U de nieuwe onderwijzerswoning die voor hem in 1911 door gemeente Oosterhout werd gebouwd. Rechts ervan nog een stukje van het huis van Jan van Gool.

Beide panden komen verderop nog aan de orde. Laten we eerst eens kijken naar de "Waterstaatskerk" die in 1835 werd gebouwd. Meester Bergmans wist dat deze kerk binnen enkele jaren afgebroken zou worden. Hij heeft daarom een foto laten maken die hij keurig ingelijst en van een onderschrift voorzien aanbood aan het gemeentebestuur van Oosterhout. De foto berust nu in de collectie van het Streekarchivariaat te Oosterhout en men is er nog steeds blij mee want het is de enige foto die er van deze kerk nog bestaat.

Nadat de godsdienstvrijheid was hersteld kregen de katholieken in Dorst hun vroeger in beslag genomen kapel terug. Omdat er in Dorst geen protestanten woonden was deze kapel vanaf 1648 niet meer onderhouden dus was er niets meer van over dan een ruïne. Men wilde daarom op dezelfde plaats een nieuwe kerk bouwen.

In 1834 gaf de regering daarvoor een bijdrage van fl. 7000.- zijnde de helft van de bouwkosten. Omdat Rijkswaterstaat namens de regering toezag op de besteding van de bijdrage en ook nog eisen stelde aan de architectuur noemde men het een "Waterstaatskerk".

Deze geldelijke bijdrage werd vermeld op een steen die boven de ingang van de kerk zat in de vorm van een jaarschrift ook wel chronica genoemd. Dat wil zeggen dat in de tekst een aantal hoofdletters voorkomen die samen in Romeinse cijfers het jaartal 1835 vormen.

De invloed op de architectuur bestond uit het voorschrijven van klassieke motieven zoals Dorische zuilen.

Toen in 1912 deze kerk werd gesloopt nam Baron van Oldeneel tot Oldenzeel deze steen mee naar Oosterhout. Niemand had er kennelijk belangstelling voor. Hij legde de steen in zijn koetshuis en er gebeurde tientallen jaren niets mee. Nadat het huis en bijgebouwen van de baron werden verkocht bleef de steen in het koetshuis liggen. De koper Gert Jan Schriek, die in het pand een horecabedrijf begon, schonk daarna de steen aan de Dorstse gemeenschap. Om te voorkomen dat de steen opnieuw in vergetelheid zou raken werd deze in 1987 in de voorgevel van de Marcoen kerk ingemetseld waar U nu zelf kunt gaan controleren of de chronica wel klopt.

De foto dateert uit 1911. Alle nieuwigheden van de 20e eeuw moesten Dorst nog bereiken. Er was nog geen stroom en geen telefoon.

Toch ziet U op de foto boven in beeld draden lopen. Deze draden waren van het bovengrondse telegraafnet dat pas in Nederland was gebouwd. De berichten werden in morse tekens overgebracht. In Dorst had daar niemand belang bij maar de telegraafleidingen liepen toen nu eenmaal langs de grote wegen en dat is nog steeds zo. Langs de Rijksweg zitten nog steeds een groot aantal armdikke kabels in de grond van het internationale telecommunicatienet dat de P.T.T. onderhoudt.

Jos van Alphen